

آشنایی با تشکیلات و ماموریت‌های بسیج

علیرضا افشار

فرمانده نیروی مقاومت بسیج

متن ذیل فشرده‌ای از سخنرانی توجیهی سردار افشار، در جمع فرماندهان و مسئولین نیروی مقاومت در مرکز مطالعات و پژوهش‌های ارتش بیست میلیونی است. با توجه به نقطه نظرات مفید سردار افشار در ترسیم خطوط و سیاست‌های بسیج تلخیصی از متن آن در این شماره آورده شده است. متن حاضر بواسطه یکی از کارشناسان مرکز تلخیص و تنظیم شده است،

مقدمه

در تعریف و ترسیم ساختار بسیج، دیدگاه‌های متفاوتی وجود دارد که بررسی این دیدگاه‌ها برای بسیج و بسیجی بسیار ارزنده می‌باشد. تفاوت این دیدگاه‌ها در سراسر نیروی مقاومت، از سازمان‌های وابسته به آن تا انجام مأموریت‌های مصوب و نحوه اجرای آن و حتی در تشکیلات ممکن است دیده شود.

آنچه از مفهوم بسیج برمی‌آید، این است که بسیج و بسیجی صرفاً به افراد مشخصی که در طول دفاع مقدس توسط سپاه پاسداران به جبهه‌های جنگ اعزام شده‌اند، اطلاق نمی‌گردد. امام خمینی (ره) بسیج و بسیجی را یک اصل کلی و عمومی تاریخی دانسته و می‌فرمایند: «بسیج لشکر مخلص خداست که دفتر تشکل آنرا همه مجاهدین از اولین تا آخرین امضاء نموده‌اند»^(۱) بنابراین، دامنه بسیج بسیار گسترده بوده، شامل همه مدافعان اسلام می‌باشد. در واقع، بسیج همان نیروی مومن و مسلمانی است که برای دفاع از ارزش‌های الهی ایثار می‌کند. نقش بسیج در انقلاب اسلامی بر همگان روشن و واضح است و دامنه آن تا آنجا گسترش می‌یابد که از آن با نام «ارتش بیست

میلیونی» یاد شده است. نقش نیروی مقاومت بسیج در این راه، تحقق دادن به ارتش بیست میلیونی و تضمین پایه‌های حکومت مردمی می‌باشد. تشکیلات بسیج، پایگاه‌هایی برای تمرین ایثارگری تمام آحاد مردمی تلقی شده است.

نقش ارزنده دیگر بسیج، ایجاد هماهنگی نیروها و مردم در مقابل جنگ سرد می‌باشد. برای باز دارندگی دشمن، چاره‌ای به جز بسیج شدن وجود ندارد. بسیج متعلق به یک گروه و یا زمان خاصی نیست. چراکه مساله دفاع از ارزشهای انقلاب و اسلام، نیاز به استمرار داشته و باید برای حفظ و تحقق آنها دائماً در تلاش بود. حضرت امام (ره) میفرماید «غایت؛ رفع فتنه است»^(۱) و این رفع فتنه مختص کشور ما نخواهد بود بلکه رفع فتنه از عالم است.

بحث امروز ما در مورد تبیین بسیج پیرامون چهار محور اصلی زیر دنبال می‌شود:

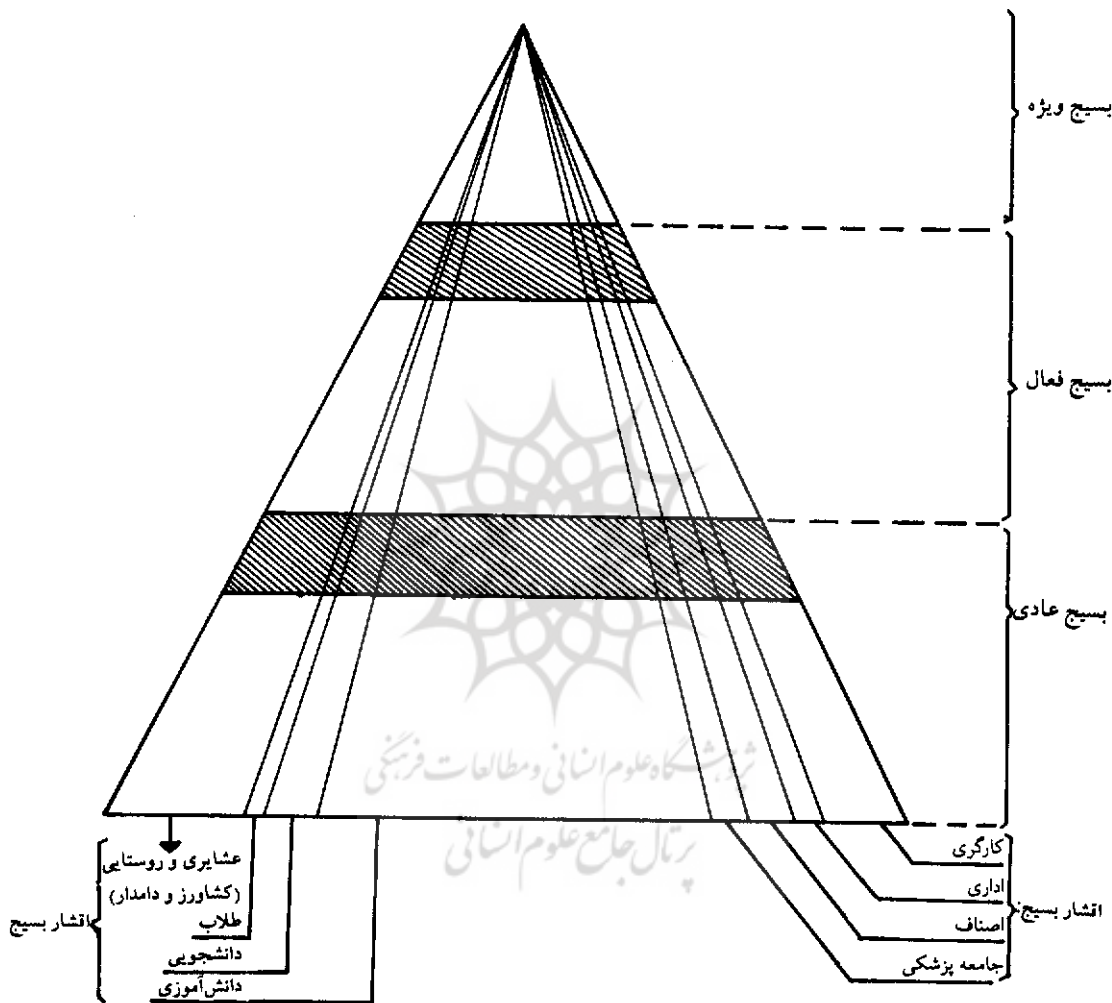
- ۱ - ساختار جمعیتی ارتش بیست میلیونی،
- ۲ - ساختار تشکیلاتی ارتش بیست میلیونی
- ۳ - مأموریت‌های بسیج
- ۴ - فعالیتهای اقتصادی (جهت حمایت و خدمات) نیروی مقاومت برای پرسنل بسیجی ویژه، فعال و عادی.

۱ - ساختار جمعیتی ارتش بیست میلیونی

ارتش بیست میلیونی در نظر و گفتار (یک عنوان فرضی است) و به تمام کسانی که قدرت دفاعی دارند (به غیر از افراد مهاجر، مسن، ناتوان، سفیه و کودک) اطلاق می‌گردد.

همانگونه که در نمودار شماره یک نشان داده شده است، به ساختار جمعیتی بسیج از دو زاویه نگاه شده است: «اقشار بسیج» و «درجه وابستگی». بهترین راه ارتباط در جهت برنامه‌های جذب، آموزش، حفظ انسجام و حتی اجرای بعضی از مأموریتها، ارتباط با اقشار بسیج می‌باشد. زیرا به نظر می‌آید در اقشار بسیج، افراد دارای همگونی و تشابه در زمینه‌های سنی، فرهنگی، تحصیلاتی هستند، که دسترسی به اینگونه اقشار از طریق دستگاههای دولتی و نهادهای ذیربط ساده‌تر است.

«ساختار جمعیت ارتش بیست میلیون»

راهنما:

بسیج ویژه: جهت تأمین پرسنل بسیجی یگانهای رزم، فرماندهی و مسئولین، ردهای مقاومت (در بسیج ویژه حدوداً ۳۰۰/۰۰۰ نفر بکار گرفته می‌شوند).

بسیج فعال: جهت تأمین پرسنل بسیجی گدهای عاشورا، گروهانهای امداد ناصرین و هسته‌های حزب... (در بسیج فعال حدود ۳/۷۰۰/۰۰۰ نفر بکار گرفته می‌شوند).

بسیج عادی: واحدهای مقاومت محلی (در بسیج عادی ۱۶/۰۰۰/۰۰۰ نفر بکار گرفته می‌شوند).

برادران

خواهران

۱-۱- تقسیم بندی بسیجیان از نظر نوع ارتباط و میزان تعهد به سپاه

قانون استخدامی سپاه، پرسنل بسیجی را از زاویه تعهدی که به نظام و سپاه دارند به سه دسته ۱- «بسیجی عادی» ۲- «بسیجی فعال» و ۳- «بسیجی ویژه» تقسیم نموده است.

۱-۱-۱- بسیجی عادی

عموم اقبال معتقد به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اهداف انقلاب اسلامی هستند که پس از گذراندن دوره آموزش مقدماتی به خدمت ارتش ۲۰ میلیونی در آمده و سازماندهی میشوند. پرسنل عادی برای اجرای مأموریت در زمان بحران آماده میشوند و واحدهای مقاومت محلی را تشکیل می دهند. از جمله مأموریت‌های بسیج عادی، امر به معروف و نهی از منکر است.

بسیجیان عادی شامل خواهران و برادرانی میباشند که ارتباط آنان با پایگاههای بسیج، کمتر از بسیجیان فعال و ویژه است. تعداد پرسنل بسیجی عادی در ارتش بیست میلیونی حدود ۱۶ میلیون نفر از خواهران و برادران در نظر گرفته شده است.

۱-۱-۲- بسیجی فعال

آن دسته از بسیجیان عادی داوطلب را که واجد شرایط لازم بوده و پس از گذراندن دوره‌های آموزشی، سازماندهی شده، ضمن شرکت در برنامه‌های حفظ انسجام، در انجام مأموریت‌های محوله با سپاه همکاری می‌کنند، بسیجی فعال گفته می‌شود. بسیجیان فعال در قالب گردانهای عاشورا و گروهانهای امداد ناصرین و هسته‌های حزب الله سازماندهی شده و اجرای مأموریت می‌نمایند. این بسیجیان در رده‌های مقاومت حضور فعال داشته و در حقیقت نیروی اصلی برای اجرای مأموریت‌های ذاتی (اساسی) بسیج می‌باشند. تعداد پرسنل بسیج فعال حدود ۳/۷۰۰/۰۰۰ نفر از خواهران و برادران پیش بینی شده است.

۳-۱-۱- بسیجی ویژه (پاسدار افتخاری)

پرسنلی هستند که صلاحیت‌های یک پاسدار را دارا می‌باشند و پس از گذراندن آموزش‌های لازم سازماندهی گردیده، متعهد می‌شوند تا هنگام نیاز بطور تمام وقت در اختیار سپاه قرار گیرند. بسیجیان ویژه فرماندهان و مسئولین رده‌های مقاومت بوده و یا با آموزشها و تخصص‌های لازم در یگان‌های رزم سازماندهی می‌شوند. بسیجیان ویژه حدود ۳۰۰/۰۰۰ نفر هستند.

در سازمان هر یک از اقسام بسیج، بسیجیان عادی، فعال و ویژه وجود دارند.

۲-۱- تقسیم بندی بسیجیان از نظر قشری

افشاری که تا کنون برای نیروی مقاومت بسیج شناسائی شده اند عبارتند از:

- بسیج دانش آموزی
- بسیج اداری
- بسیج کارگری
- بسیج طلاب
- بسیج روستائی و عشایری
- بسیج اصناف
- بسیج جامعه پزشکی
- بسیج دانشجویی

۱-۲-۱- بسیج دانش آموزی

بسیج دانش آموزی بعنوان مهمترین و وسیعترین قشر در میان اقسام بسیج است. دانش آموزان، جوان و نوجوان آینده سازان انقلاب می‌باشند که بیشترین حضور و فعالیت را در جریان انقلاب و بویژه دفاع مقدس بعهده داشته‌اند. از طرفی شور و شوق جوانی، زمینه‌های بیشتری را برای جذب آنان در واحد بسیج فراهم ساخته است.

۲-۲-۲- بسیج دانشجویی و طلاب

بسیج دانشجویی و طلبه به فرمایش حضرت امام (ره) از ضروری‌ترین تشکلهاست؛ زیرا انسجام نیروهای حزب‌اللهی و تفکر اسلام ناب محمدی در این دو قشر سرنوشت ساز می‌تواند آینده مدیریت میانی و بالایی جامعه را بیمه نماید.

۳-۲-۱- بسیج اداری کارگری

ادارات و کارخانجات در اصل، از جمله مراکز سیاسی و اقتصادی کشور می‌باشند

که در شرایط بحران بعنوان بخشی از هدفهای مورد نظر دشمن تلقی می‌گردند. این بسیج، در واقع مرکز قدرت سیاسی و اقتصادی کشور را در مقابله با تهدید دشمن حفظ می‌کند.

۴-۲-۱- بسیج روستائی و عشایری

بسیج روستائی و عشایری در حقیقت ذخایر ارزشمند و عظیم امت اسلامی هستند. اینان، بدلیل خلوص و صفای خالصانه، در تمام شرایط از انقلاب و نظام اسلامی دفاع کرده‌اند. مثال عینی آن در مقابله با دشمنان خارجی و توطئه‌گران داخلی در دوران پس از انقلاب اسلامی تاکنون می‌باشد.

میزان و درصد جمعیتی هر قشر بطور مستقل در نمودار شماره ۱ نشان داده شده است. و در نمودار شماره ۲ توزیع جمعیتی (نسبی) افشاری نیروی مقاومت (در برداشتی مقایسه‌ای) نشان داده شده است.

۵-۲-۱- بسیج اصناف

بسیج اصناف از نظر قابلیت‌های تخصصی در زمان دفاع حائز اهمیت زیادی هستند. نیاز به امکانات و وسایل و تجهیزات و خدمات دیگری که باید برای رزمندگان انجام گیرد، چه در جبهه و چه در پشت جبهه، ضرورت تشکیل بسیج اصناف را بیشتر کرده است. با استفاده از توان و قابلیت‌های اصناف و با روش و سیستم منظم، می‌توان پشتیبانی توان دفاعی را بالا برد.

۶-۲-۱- بسیج جامعه پزشکی

قشر دیگر از افشار بسیج، جامعه پزشکی می‌باشد. این نوع بسیج بدلیل حضور ارزشمند تعدادی از پزشکان در جبهه جنگ و ضرورت شکل آنها در جامعه پزشکی کشور تشکیل شده است.

۳-۱- تقسیم بندی بسیجیان به خواهران و برادران

تقسیم بندی دیگر جمعیت بسیج، طبقه بندی آن در دو قشر عمومی خواهران و

برادران است، در تمام اقشار بسیج، این تقسیم‌بندی وجود دارد. مسئله بسیج خواهران از جهات مختلفی حائز اهمیت است.

جدول نیروی انسانی ساختار جمعیتی ارتش بیست میلیونی^(۱)
(به تفکیک اقشار و جنسیت بر حسب تعداد و درصد)

نمودار شماره ۲

ردیف	عضویت اقشار	بسیج عادی		بسیج فعال		بسیج ویژه	جمع کل	درصد
		برادر	خواهر	برادر	خواهر			
۱	روستایی و عشایری ^(۲)	۲/۲۰۰/۰۰۰	۸۰۰/۰۰۰	۱۸۵/۰۰۰	۵۵۵/۰۰۰	۶۰۰/۰۰۰	۴/۰۰۰/۰۰۰	٪۲۰
۲	طلاب	۴۰/۰۰۰	۳۰/۰۰۰	۹/۲۵۰	۷۵۰	۷۵۰	۵۰/۰۰۰	۰/۲۵
۳	دانشجوی	۵۶۰/۰۰۰	۱۶۰/۰۰۰	۲۳۱۲/۵	۶۰۹۳۷/۵	۱۰/۵۰۰	۷۰۰/۰۰۰	٪۳/۵
۴	دانش آموزی	۸/۸۰۰/۰۰۰	۶/۶۰۰/۰۰۰	۲/۰۳۵/۰۰۰	۵۰۸/۷۵۰	۱۶۵/۰۰۰	۱۱/۰۰۰/۰۰۰	٪۵۵
۵	جامعه پزشکی	۲۰۰/۰۰۰	۱۵۰/۰۰۰	۴۶۲۵۰	۱/۵۲۶/۲۵۰	۳۷۵۰	۲۵۰/۰۰۰	٪۱/۲۵
۶	اصناف	۱/۲۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰	۱۱۵۶۲/۵	۱/۵۲۶/۲۵۰	۲۲۷/۵۰۰	۱/۵۰۰/۰۰۰	٪۷/۵
۷	اداری	۲۰۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰	۶۹۳۷۵	۲۰۸/۱۲۵	۳۷۵۰	۵۰۰/۰۰۰	٪۲/۵
۸	کارگری	۱/۶۰۰/۰۰۰	۳۰۰/۰۰۰	۲۳/۱۲۵	۶۹/۳۷۵	۳۰/۰۰۰	۲/۰۰۰/۰۰۰	٪۱۰
	جمع کل	۱۶۰۰۰/۰۰۰	۱۲۰۰۰/۰۰۰	۹۲۵۰۰۰	۲۷۷۵۰۰۰	۳۷۰۰۰۰	۲۰/۰۰۰/۰۰۰	٪۱۰۰
	درصد	٪۲۵	٪۷۵	٪۱۰۰	٪۲۵	٪۱۸/۵	٪۱۰۰	٪۱۰۰

۱. آمار بکارگرفته شده تقریبی و با جمعیت قبلی کشور (۳۶ میلیون نفر) تنظیم شده است.
۲. در قشر روستایی و عشایری، دانش‌آموزان و سایر اقشار حذف شده و کشاورزان و دامداران روستاها و مناطق عشایری منظور شده‌اند.

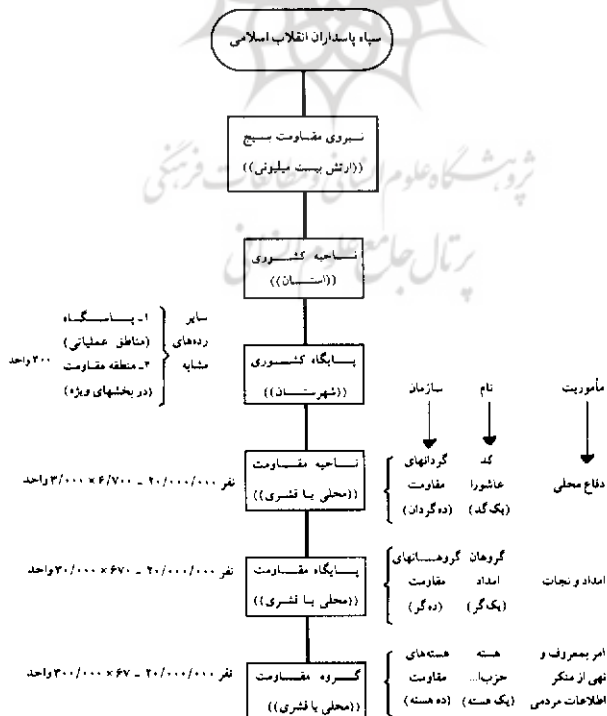
اولین نکته مهم این است که در «جنگ دفاعی»، و جوب دفاع بر مرد و زن اطلاق شده است اگر چه جهاد بر زنها واجب نیست ولی دفاع از حریم، خود، کشور، زندگی و اموال، برای هر شخصی در حد توانائی و امکاناتش واجب می باشد. از طرفی تشویق مردان از جمله وظایف زنان در جهاد دفاعی بشمار می آید و حضور منسجم و متشکل زنان، حضور گسترده تر مردان در واحدهای مقاومت را تأیید و ترغیب می کند.

۲- ساختار تشکیلاتی ارتش بیست میلیونی

۱-۲- ساختار تشکیلاتی:

تشکیلات ارتش ۲۰ میلیونی در مجموعه های نسبتاً کوچک (حد اکثر گردان) ولی در عین حال گسترده سازماندهی شده است. محور سازمانی تشکیلات ارتش ۲۰ میلیونی در نمودار شماره ۳ ارائه شده است:

ساختار تشکیلاتی ارتش بیست میلیونی
(وضعیت ایده آل)

براساس نمودار فوق‌الذکر، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نیروی مقاومت بسیج، نواحی نیروی مقاومت (استانها)، پایگاههای کشوری، ناحیه مقاومت، پایگاه مقاومت و گروه مقاومت از عناصر تشکیلاتی نیروی مقاومت می‌باشند که جایگاه و ساختار هر یک در زیر مورد بررسی قرار گرفته است.

۱-۲-۱- نواحی نیروی مقاومت

نواحی نیروی مقاومت در استانها و بعضی از شهرهای مهم و مناطق تهران تجلی پیدا می‌کند. در حال حاضر ۳۱ ناحیه نیروی مقاومت وجود دارد.

۲-۱-۲- پایگاه کشوری

پایگاه کشوری در شهرستانها تشکیل می‌گردد و برای کل کشور حداکثر ۳۰۰ پایگاه کشوری پیش بینی می‌شود. در برخی از بخشهای خیلی بزرگ منطقه مقاومت و در مناطق عملیاتی پاسگاه تحت نظر ناحیه اداره می‌شود.

۳-۱-۲- ناحیه مقاومت

برای یک ناحیه مقاومت تعداد ده گردان مقاومت پیش بینی شده است. یک گردان از بسیجیان فعال نیز بعنوان گردان عاشورا سازمان یافته است که بعنوان اهرم اصلی کار نیروی مقاومت در ماموریت‌های مختلفی که دارد بکار برده می‌شود. مأموریت گردان عاشورا دفاع محلی است.

تعداد ۳۰۰۰ ناحیه مقاومت پیش بینی شده است که در حال حاضر ۲۵۰۰ ناحیه مقاومت فعال می‌باشند. چنانچه هر ناحیه تعداد ۶۷۰۰ نفر بسیجی ویژه، عادی و فعال را سازماندهی نماید، جمعاً تعداد بیست میلیون نفر تحت پوشش سازمان بسیج در خواهند آمد.

۴-۱-۲- پایگاه مقاومت

هر پایگاه مقاومت دارای گروهانهای مقاومت (تقریباً ده گروهان مقاومت) و یک

گروهان امداد و نجات پیش بینی شده است. افراد تشکیل دهنده گروهان امداد و نجات نیز بسیجیان فعال هستند. بنابراین هر ناحیه مقاومت ده گروهان امداد و نجات در اختیار دارد که توسط همانها گردان عاشورا را تشکیل می دهد.

۵-۱-۲- گروه مقاومت محلی

هرگروه مقاومت از ده هسته مقاومت تشکیل شده است که شامل بسیجیان ویژه، فعال و عادی هستند. در هرگروه مقاومت یک هسته خاص بنام هسته حزب الله پیش بینی شده که از بسیجیان فعال تشکیل میشوند و مأموریت امر به معروف و نهی از منکر^(۱) را بعهده دارند.

۳- مأموریت‌های نیروی مقاومت بسیج

مأموریت‌های نیروی مقاومت بسیج در دو بخش خلاصه می شود:
بخش اول: «مأموریت‌های ذاتی» است که مأموریت‌های مصوب محسوب می شوند.
بخش دوم «مأموریت‌های همکاری» است که شامل همکاری با ارگانها، نهادها و مسئولین می باشد.

از وظایف و مأموریت‌های ابلاغی و مصوب نیروی مقاومت بسیج مسلماً «جنبه نظامی» بسیج نمایانتر است، ولی بسیج در همه جا حضور دارد، با این تفاوت که شکل و مکانیزم حضور و ارتباط و هماهنگی با دیگر دستگاههای مسئول فرق می کند.
مأموریت‌های مصوب بسیج یا از طریق مقام معظم رهبری ابلاغ می گردد و یا طی طرح و لایحه، به تصویب مجلس می رسد و از طریق سلسله مراتب به بسیج ابلاغ می گردد.

۱-۳- مأموریت‌های مصوب نیروی مقاومت بسیج

نیروی مقاومت بسیج پنج (۵) رشته مأموریت شامل جذب و آموزش و سازماندهی

۱. به منظور انجام مأموریت امر به معروف و نهی از منکر بسیجیان به سه سطح دسته بندی شده اند که عبارتند از ۱- سطح ۱ (ضابطین ویژه) ۲- سطح ۲ (ضابطین فعال) ۳- سطح ۳ (ضابطین عادی یا ناصحین) که هر دسته دارای حدود و ثغور و اختیارات معینی هستند.

ارتش ۲۰ میلیونی، فعالیتهای حفظ انسجام و ارتقاء روحیه بسیجیان، دفاع محلی و مقاومت مردمی، حفاظت شخصیتها و اماکن حیاتی و حساس و امنیت پرواز را به عهده دارند.

غیر از مأموریت حفاظت و امنیت پرواز، سایر مأموریتها بشرح ذیل است:

۱-۱-۳- جذب، آموزش، سازماندهی

مهمترین مأموریت نیروی مقاومت جذب، آموزش و سازماندهی ارتش ۲۰ میلیونی برای انجام مأموریت‌های مصوب می‌باشد. پرسنل بسیجی پس از پایان مرحله جذب و تشکیل پرونده، دوره‌های آموزشی را که بر اساس ماده ۱۱ قانون است به ترتیب مراحل پیش بینی شده طی می‌کنند: این مراحل عبارتند از: دوره عمومی مقدماتی، دوره عمومی تکمیلی، دوره تخصصی و دوره یادآوری و حفظ انسجام است که به تناسب میزان فعالیت در بسیج طی می‌شود. سازماندهی مناسب جهت مقابله با تهدیدات و تهاجمات خارجی (در یگانهای رزم) یا بحرانهای داخلی و یا سایر مأموریت‌های واگذاری به نیروی مقاومت صورت می‌گیرد. در راستای سازماندهی بسیجیان، تعیین درجات شامل: رزمنده، رزمجو، دریادل و مجاهد، برای آنان در نظر گرفته شده است.

۲-۱-۳- فعالیتهای حفظ انسجام و ارتقاء روحیه بسیجیان

مأموریت نیروی مقاومت بسیج در این محور شامل فعالیتهای فرهنگی، ورزشی، هنری، اردوئی می‌باشد، که در قالب کانونهای بسیج جوانان و اردوها صورت می‌گیرد و فعالیتهایی از قبیل خطاطی، نقاشی، تئاتر، سرود، فعالیتهای تبلیغاتی، کلاسهای تقویتی و برنامه‌های ارتقاء تحصیلی و برنامه‌های عقیدتی مانند آموزش قرآن و ... را شامل می‌شود.

۳-۱-۳- دفاع محلی و مقاومت مردمی

مأموریت دفاع محلی و مقاومت مردمی شامل پنج قسمت عمده بشرح نمودار

شماره ۴ می‌باشد:

نمودار مأموریت‌های نیروی مقاومت بسیج سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

۲-۳- مأموریت همکاری با ارگانها

مشارکت مردم با دستگاههای اجرائی نقش مؤثری در حفظ انسجام رده مقاومت بسیج داشته، موجب ایجاد روحیه سازندگی در بسیجیان می‌شود. از این طریق می‌توان روحیه بسیجیان را با آگاهی دادن و اختیار و قوت انجام کار تخصصی و امکانی که دارند، تقویت کرد. از جمله این همکاریها، کمک به جهاد سازندگی در کوبرزدایی و توسعه مراتع و جنگل کاری است که از حرکت‌های عظیم ملی بشمار می‌رود. همچنین کمک به ریشه کن ساختن بی سوادى، توسعه بهداشت و...، مسلماً انجام این برنامه‌ها بدون مشارکت و همکاری مردم امکان پذیر نخواهد بود.

۴- خدمات و حمایت‌های نیروی مقاومت بسیج برای پرسنل بسیجی:

بمنظور حمایت از نیروی‌های بسیجی در رابطه با انجام مأموریت‌های محوله و رشد ارتقاء سطح تحصیلی، فرهنگی، اقتصادی پرسنل بسیج، نیروی مقاومت بسیج خدماتی را به شرح زیر دنبال می‌نماید.

۴-۱- خدمات آموزشی

بمنظور ارتقاء سطح تحصیلی پرسنل بسیجی اقدامات زیر صورت گرفته است.

۱-۱-۴- تأسیس مرکز خدمات علمی رزسندگان

این مرکز تهیه و توزیع کتابهای کنکور را بعهده دارد و تأسیس مدارس و آموزشگاههایی را نیز مورد توجه قرار داده است.

۲-۱-۴- ایجاد تسهیلات لازم جهت ورود بسیجیان به دانشگاهها

بر اساس مصوبه مجلس شورای اسلامی اختصاص سهمیه رزمندگان برای ورود به دانشگاهها جنبه قانونی یافته و کلیه رزمندگان واجد شرایط می‌توانند از تسهیلات در نظر گرفته شده برای ورود به دانشگاهها بهره‌مند گردند.

۲-۴- خدمات درمانی و پزشکی

۱-۲-۴- شبکه وسیع و فراگیر امدادی در بهداری نیروی مقاومت دنبال می‌شود که در صورت لزوم، اقداماتی از قبیل، اعزام آمبولانس جهت خدمت به بسیجیان، ارتباط با دیگر بیمارستانها در هنگام لزوم، بیمه نمودن اعضاء بسیج در مقابل حوادث و ... را به عهده دارد.

۲-۲-۴- مؤسسه درمانی درجهت نوعی خودکفانمودن درمانگاههای نیروی مقاومت و ایجاد شبکه مؤسسه درمانی می‌باشد تا پرسنل بسیج بتوانند با هزینه‌ای نازل از خدمات درمانی لازم بهره‌مند گردند.

۳-۴- خدمات رفاهی

۱-۳-۴- در این راستا مؤسسه خدمات مسکن بسیج درجهت حل یکی از مهمترین معضلات پرسنل بسیجی (مسکن) از طرق مختلف از قبیل تهیه زمین و واگذاری آن به بسیجیان و نیز در اختیار قرار دادن لوازم ساختمانی تلاش می‌نماید.

۲-۳-۴- صندوق وام بسیج که سرمایه آن از بنیاد تعاون بسیج تأمین می‌شود در جهت اعطای وام به اعضاء بسیج اقدام می‌نماید.

۳-۳-۴- فروشگاههای زنجیره ای بسیج نیز بخش دیگری از خدمات رفاهی ارائه شده به اعضاء بسیج است. اداره فروشگاههای سپاه در سطح کشور به نیروی مقاومت بسیج واگذار شده است. این فروشگاهها زیر نظر بنیاد تعاون بسیج قرار گرفته و در جهت ارائه کالاهای اساسی به خانواده‌های بسیج با قیمت نازل، نقش مؤثری خواهد داشت.

۴-۴- حمایت قضائی

دفا تر حمایت قضائی برای دفاع از حقوق بسیجیان در هنگام بروز هر نوع حادثه‌ای در ۸۰ شهر کشور تشکیل شده است که با بکارگیری حقوقدانان خبره و مومن بسیاری از مشکلات حقوقی مربوط به بسیجیان مرتفع می‌گردد.

۴-۵- خدمات و حمایت‌های اقتصادی

اشتغال و حضور اعضای بسیجی در صحنه‌های اداری، اقتصادی از موضوعات بسیار حساس است که دولت نیز از آن باید حمایت جدی بعمل آورد. این فعالیتها به ۳ محور زیر تقسیم می‌شود (نمودار شماره ۵ توضیح دهنده رابطه ۳ محور است).

۱-۴-۵- تشکیل شرکت‌هایی از بسیجیان و جلب حمایت‌های ممکن از طریق شرکت پیشگامان سازندگی

۲-۴-۵- فعالیتهای خودکفائی به منظور استفاده از ظرفیتهای موجود در رده‌های تابعه نیرو و بدون آنکه به امور جاری آنها لطمه‌ای وارد نماید.

۳-۴-۵- ایجاد شرکت‌هایی با استفاده از سهام بسیجیان و کمکهای مردمی به منظور انجام فعالیتهای مورد نظر شامل فعالیتهای اقتصادی در زمینه کشاورزی، صنعت، حمل و نقل، خدمات، دریائی، تاسیسات و غیره.

هرسه محور فوق توسط بنیاد تعاون بسیج و شرکت رزمجو کنترل می‌شود. سرمایه بنیاد تعاون بسیج از کمکهای مردمی تأمین می‌شود (بدون بودجه دولتی) و شرکت رزمجو شرکت سرمایه‌گذاری بسیجیان است که ۲۰٪ سهام شرکت رزمندگان متعلق به شرکت رزمجو می‌باشد و ۸۰٪ به بنیاد تعاون بسیج تعلق دارد.

در پایان به چهار نیاز عمده نیروی مقاومت نیز اشاره می‌شود.

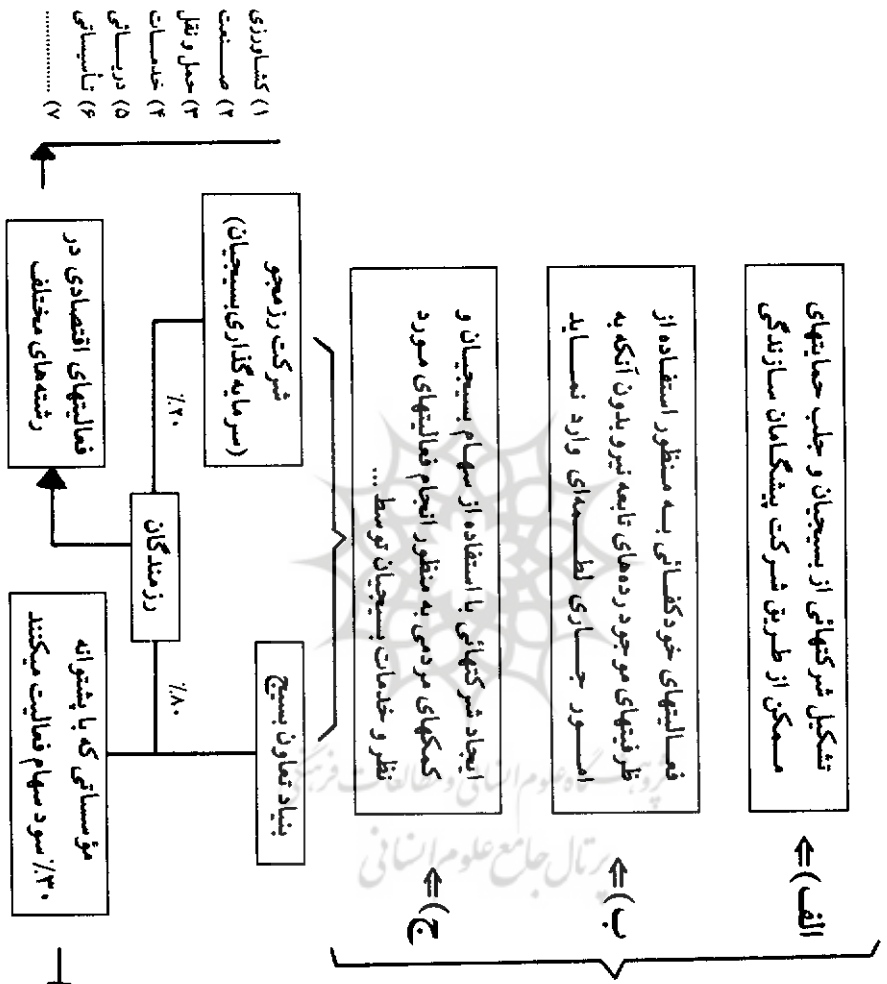
۱- مکان مورد نیاز رده‌های نیروی مقاومت بسیج باید مورد توجه قرار می‌گیرد. زیرا همه نواحی مقاومت، اردوگاههای قدس، کانونها، اردوها و... نیازمند شکل و استقرار است و تحقق ارتش بیست میلیونی موکول به تأمین این اماکن می‌باشد.

۲- نیاز بعدی مربوط به تبلیغات است. نیروی مقاومت بمنظور ایجاد ارتباط لازم با ۲۰ میلیون نفر در سطح کشور نیاز به امکان بهره برداری از رسانه‌های گروهی دارد. استفاده مناسب از رادیو، تلویزیون، روزنامه‌ها، ضروری است زیرا بدون ایجاد ارتباط از طریق تبلیغات فکری و روحی تحقق چنین ارتشی امکان پذیر نمی‌باشد.

۳- برخورداری از سیستم ارتباطی مناسب و شبکه فراخوان.

۴- داشتن حداقل وسیله حمل و نقل که به واحد‌های بسیج تحرک لازم را ببخشد.

نمودار فعالیتهای اقتصادی بسیج

فعالیتهای اقتصادی بسیج

- ۱) مرکز خدمات علمی روزندگان
- ۲) صندوق قرض الحسنه روزندگان
- ۳) مؤسسه محترف روزندگان بسیج
- ۴) مؤسسه خدمات فرهنگی روزندگان
- ۵) مؤسسه مسکن روزندگان
- ۶) مؤسسه خدمات درمانی روزندگان